

Uz sākumlapu>Nauda/naudas prasījumi>Maksātnespēja un bankrots Maksātnespēja un bankrots

Rumānija

Šeit sniegtā informācija neattiecas uz maksātnespējas procesu, ko piemēro fiziskām personām, kuras ir patērētāji, nevis uzņēmēji. Likums Nr. 151/2015 par maksātnespējas procesu attiecībā uz fiziskām personām (*Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice*) vēl netiek piemērots — tā stāšanās spēkā ir atlikta līdz 2016. gada 31. decembrim —, un Komisijai nav paziņotas procedūras, lai varētu veikt iekļaušanu Regulas (ES) 2015/848 pielikumos.

1 Pret kādiem subjektiem var vērst maksātnespējas procedūru?

Procedūras, kas noteiktas Likumā Nr. 85/2014 par maksātnespējas novēršanas procedūrām un maksātnespējas procesu (*Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*), ir piemērojamas uzņēmējiem (*profesioniști*), kā definēts Civilkodeksa 3. panta 2. punktā, izņemot uzņēmējus, kas praktizē brīvā profesijā, un uzņēmējus, kuru maksātnespēju reglamentē īpaši noteikumi (3. pants).

2 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var sākt maksātnespējas procedūru?

Ja procesu sāk pēc parādnieka pieprasījuma, ir jābūt maksātnespējas stāvoklim, proti, pieejamie līdzekļi nav pietiekami, lai segtu parādus, kas ir neapšaubāmi, likvidi un kam iestājas samaksas termiņš, un to summa var būt mazāka par RON 40 000; ja procesu sāk pēc kreditora pieprasījuma, ir jābūt maksātnespējas stāvoklim, proti, pieejamie līdzekļi nav pietiekami, lai izpildītu prasību, kas ir neapšaubāma, likvidā un kam iestājas samaksas termiņš, un kuras summai jābūt lielākai nekā RON 40 000 (parāds nav samaksāts 60 dienu laikā pēc tā samaksas termiņa iestāšanās dienas).

3 Kādi aktīvi ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā? Kā rīkojas ar aktīviem, ko parādnieks iegūst vai kas pāriet parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Parādnieka manta sastāv no visiem aktīviem un īpašuma tiesībām, tai skaitā maksātnespējas procesa laikā iegūtajām, kam var piemērot piespiedi izpildi (*executare silită*) saskaņā ar Civilprocesa kodeksu (Likuma Nr. 85/2014 5. panta 5. punkts).

4 Kādas ir parādnieka pilnvaras un kādas - maksātnespējas administratora pilnvaras?

Pēc maksātnespējas procesa sākšanas tiek iecelts īpašs administrators (*administrator special*) un maksātnespējas procesa administrators (*practician în insolvență*); atkarībā no procesa veida maksātnespējas procesa administrators ir vai nu tiesas iecelts administrators (*administrator judiciar*) reorganizācijā, kas notiek tiesas uzraudzībā, vai tiesas iecelts likvidators (*lichidator judiciar*) likvidācijas procesā (*faliment*).

Īpašais administrators (*administrator special*) ir fiziska vai juridiska persona, ko ieceļ parādnieka akcionāru, biedru vai dalībnieku pilnsapulcē un kurš ir pilnvarots pārstāvēt to intereses procesā un — ja parādniekam ir atļauts pārvaldīt savas lietas — veikt nepieciešamās administratīvās darbības parādnieka vārdā un uzdevumā (Likuma Nr. 85/2014 5. panta 4. punkts).

Īpašajam administratoram ir šādi pienākumi:

- kā parādnieka pārstāvim piedalīties tiesvedībā, kurā izskata tāda veida prasības, kā minēts 117.–122. pantā, vai prasības, kas izriet no 84. panta neizpildes;
- iesniegt iebildumus atbilstoši procedūrai, ko reglamentē minētais likums;
- ierosināt reorganizācijas plānu;
- pēc plāna apstiprināšanas un ar nosacījumu, ka parādniekam nav liegtas viņa tiesības pārvaldīt viņa darījumus, veikt parādnieka darījumus tiesas ieceltā administratora uzraudzībā;
- pēc likvidācijas procesa sākšanas piedalīties inventarizācijas veikšanā un parakstīt protokolu, saņemt galīgo ziņojumu un finanšu pārskatu, kā arī piedalīties sapulcē, ko sasauc, lai izskatītu iebildumus un apstiprinātu ziņojumu;
- saņemt paziņojumu par procesa slēgšanu.

Ja parādniekam ir liegtas tiesības pārvaldīt viņa darījumus, viņu pārstāv tiesas ieceltais administrators vai likvidators, kurš arī veic parādnieka darījumdarbību; šādā gadījumā īpašā administratora uzdevums ir tikai pārstāvēt akcionāru, biedru vai dalībnieku intereses (Likuma Nr. 85/2014 56. pants).

Tiesas iecelts administrators (*administrator judiciar*)

Tiesas iecelts administrators var būt fiziska vai juridiska persona (arī juridiskās personas pārstāvis), un viņam ir jābūt maksātnespējas procesa administratoram atbilstoši likumam. Tiesas ieceltā administratora galvenie pienākumi ir šādi:

- izvērtēt parādnieka mantisko stāvokli un iesniegtos dokumentus, sagatavot ziņojumu, kurā ierosina sākt vienkāršotu procesu vai turpināt uzraudzības periodu parastā procesa ietvaros, un iesniegt minēto ziņojumu norīkotajam tiesnesim (*judecător-sindic*) apstiprināšanai tiesneša noteiktā termiņā, kas nevar pārsniegt 20 dienas no administratora iecelšanas;
- izvērtēt parādnieka darījumdarbību un sagatavot padziļinātu ziņojumu, kurā izklāsta iemeslus un apstākļus, kā dēļ iestājusies maksātnespēja, norāda visus iespējamus pagaidu pierādījumus vai norādes par personām, kuru dēļ maksātnespēja varētu būt radusies, un pamatojumu viņu saukšanai pie atbildības, un izvērtē visas reālās iespējas reorganizēt parādnieka darījumdarbību vai izskaidro iemeslus, kāpēc reorganizācija nebūtu iespējama, un reģistrēt ziņojumu lietas dokumentācijā norīkotā tiesneša noteiktā termiņā, kas nevar pārsniegt 40 dienas no administratora iecelšanas;
- ja parādnieks nav izpildījis savu pienākumu iesniegt savus grāmatvedības pārskatus noteiktajos termiņos — sagatavot minētos pārskatus un, ja parādnieks ir iesniedzis grāmatvedības pārskatus, tos pārbaudīt, izlabot un papildināt;
- sagatavot plānu parādnieka darījumdarbības reorganizēšanai atkarībā no a) punktā minētā ziņojuma saturā;
- uzraudzīt parādnieka aktīvu pārvaldības darbības;
- veikt parādnieka darījumdarbību pilnībā vai daļēji; pēdējā gadījumā ievērojot norīkotā tiesneša skaidri norādītās specifiskācijas saistībā ar administratora pienākumiem un nosacījumiem maksājumu veikšanai no parādnieka aktīvu konta;
- sasaukt, vadīt kreditoru vai parādnieka, kas ir juridiska persona, akcionāru, biedru vai dalībnieku sapulci un sniegt sekretāra pakalpojumus saistībā ar šādām sapulcēm;
- celt prasības tiesā, lai anulētu krāpnieciskas parādnieka darbības vai darījumus, kas veikti, kaitējot kreditoru tiesībām, vai konkrētus aktīvu pārvedumus, parādnieka noslēgtus komercdarījumus un garantijas, par kurām parādnieks noslēdzis līgumus un kuras var kaitēt kreditoru tiesībām;
- steidzamības kārtā informēt norīkoto tiesnesi, ja administrators konstatē, ka parādniekam nav aktīvu vai tie ir nepietiekami, lai segtu juridiskos izdevumus;

- j) pārtraukt konkrētus parādnieka noslēgtus līgumus;
- k) pārbaudīt prasījumus un attiecīgā gadījumā izteikt iebildumus pret tiem, informēt kreditorus, ja prasījumi nav atzīti vai ir atzīti tikai daļēji, un sagatavot prasījumu sarakstu;
- l) piedzīt prasījumus, īstenot prasījumu piedziņu attiecībā uz parādnieka aktīviem vai naudas summām, ko parādnieks pārskaitījis pirms procesa sākšanas, un ierosināt un uzturēt prasības tiesā par prasījumu piedziņu no parādnieka, šim nolūkam vajadzības gadījumā izmantojot juristu pakalpojumus;
- m) noslēgt izlīgumus, dzēst parādus, atbrīvot no saistībām garantijas devējus un atsaukt nodrošinājumu, saņemot norīkotā tiesneša apstiprinājumu;
- n) informēt norīkoto tiesnesi par jebkuru jautājumu, kura galīgai atrisināšanai ir vajadzīgs tiesneša atzinums;
- o) sagatavot parādnieka aktīvu inventarizācijas sarakstu;
- p) izdot rīkojumu par parādnieka aktīvu novērtēšanu, kas jāpabeidz līdz datumam, kurš noteikts galīgā prasījumu saraksta iesniegšanai;
- q) nosūtīt publicēšanai Maksātnespējas procesa biļetenā (*BPI*) paziņojumu par novērtējuma ziņojuma reģistrēšanu lietas dokumentācijā divu dienu laikā pēc reģistrēšanas.

Norīkotais tiesnesis ar lēmumu (*încheiere*) var uzdot tiesas ieceltajam administratoram jebkādus citus pienākumus papildus 1. punktā uzskaitītajiem, izņemot tos, kas saskaņā ar likumu ir tiesneša ekskluzīvā piekritībā.

Tiesas ieceltais administrators iesniedz mēneša ziņojumu, kurā izklāsta, kā viņš ir izpildījis savus pienākumus, pamatojot izdevumus, kas radušies procedūras administrēšanā, un jebkurus citus izdevumus, kuri segti no parādnieka aktīviem, un attiecīgā gadījumā aprakstot, kā norit inventarizācija. Lai izpildītu savus pienākumus, tiesas ieceltais administrators var izmantot pakalpojumus, ko sniedz profesionāļi, piemēram, juristi, grāmatveži, vērtētāji vai citi speciālisti. Tiesas ieceltais administrators un jebkurš no kreditoriem var izteikt iebildumus pret lietā sagatavotajiem novērtējuma ziņojumiem.

Tiesas iecelts likvidators (*lichidator judiciar*)

Ja norīkotais tiesnesis izdod likvidācijas rīkojumu, viņš ieceļ likvidatoru tā piemērošanai. Tiesas iecelta administratora pienākumi pārstāj būt spēkā dienā, kad norīkotais tiesnesis nosaka likvidatora pienākumus. Tiesas ieceltā likvidatora galvenie pienākumi ir šādi:

- a) izvērtēt parādnieka, attiecībā uz kuru sāka vienkāršotā procedūra, darījumdarbību, atsaucoties uz faktisko situāciju, un sagatavot padziļinātu ziņojumu par iemesliem un apstākļiem, kuru dēļ iestājusies maksātnespēja, norādot personas, kuru dēļ maksātnespēja varētu būt radusies, un pamatojumu viņu saukšanai pie atbildības;
- b) veikt parādnieka darījumdarbību;
- c) celt prasības tiesā, lai anulētu krāpnieciskas parādnieka darbības un darījumus, kas veikti, kaitējot kreditoru tiesībām, un konkrētus aktīvu pārvedumus, parādnieka noslēgtus komercdarījumus un parādnieka noteiktus priekšrocību pamatus, kas var kaitēt kreditoru tiesībām;
- d) uzlikt zīmogus, sagatavot aktīvu inventarizācijas sarakstu un veikt attiecīgus pasākumus aktīvu saglabāšanai;
- e) pārtraukt konkrētus parādnieka noslēgtus līgumus;
- f) pārbaudīt prasījumus un attiecīgā gadījumā izteikt iebildumus pret tiem, informēt kreditorus, ja prasījumi nav atzīti vai ir atzīti tikai daļēji, un sagatavot prasījumu sarakstu;
- g) īstenot prasījumu piedziņu attiecībā uz parādnieka aktīviem, kas izriet no aktīvu vai naudas summu pārskaitījumiem, kurus parādnieks veicis pirms procesa sākšanas, piedzīt prasījumus un ierosināt un uzturēt prasības tiesā par prasījumu piedziņu no parādnieka, šim nolūkam vajadzības gadījumā izmantojot juristu pakalpojumus;
- h) saņemt maksājumus parādnieka vārdā un iekļaut tos parādnieka aktīvu kontā;
- i) pārdot parādnieka turējumā esošos aktīvus saskaņā ar šo likumu;
- j) saņemt norīkotā tiesneša apstiprinājumu, noslēgt izlīgumus, dzēst parādus, atbrīvot no saistībām garantijas devējus un atsaukt nodrošinājumu;
- k) informēt norīkoto tiesnesi par jebkuru jautājumu, kura galīgai atrisināšanai ir vajadzīgs tiesneša atzinums;
- l) pildīt jebkurus citus pienākumus, kas noteikti ar norīkotā tiesneša lēmumu.

Procedūrā, kurā tiek noslēgta vienošanās ar kreditoriem (*concordat preventiv*), parādnieks piedalās ar savu likumīgo vai nolīgto pārstāvju starpniecību.

Vienošanās ar kreditoriem administratora (*administrator concordatar*) pienākumi ir šādi:

- a) sagatavot kreditoru sarakstu, tajā iekļaujot arī kreditorus, kuru prasījumi ir apstrīdēti vai tiek izskatīti tiesā, un to kreditoru sarakstu, kuri parakstījuši vienošanos; ja kreditors ir izvirzījis prasījumu pret parādniekiem, kas ir solidāri atbildīgi atbilstoši vienošanās ar kreditoriem procedūrai, šādu kreditoru iekļauj kreditoru sarakstā ar prasījuma nominālo vērtību līdz prasījuma izpildei pilnā apjomā;
- b) kopā ar parādnieku sagatavot ierosināto vienošanos un tās sastāvdaļas vai vienošanās projektu un atvērto vienošanās plānu;
- c) veikt pasākumus, lai panāktu mierizlīgumu jebkurā strīdā, kas rodas starp parādnieku un kreditoriem vai starp kreditoriem;
- d) vērsties pie norīkotā tiesneša vienošanās apstiprināšanai;
- e) uzraudzīt, kā tiek pildīti pienākumi, ko saskaņā ar vienošanos uzņēmis parādnieks;
- f) steidzamības kārtā informēt kreditoru–vienošanās dalībnieku sapulci par katru parādnieka pienākumu neizpildi vai nepienācīgu izpildi;
- g) sagatavot un nosūtīt kreditoru–vienošanās dalībnieku sapulcei mēneša vai ceturksņa ziņojumus par vienošanās administratora darbu un parādnieka darījumdarbību; vienošanās administratora ziņojumā būtu arī jāiekļauj administratora atzinums par to, vai pastāv iemesli vienošanās priekšlaicīgai izbeigšanai;
- h) sasaukt kreditoru–vienošanās dalībnieku sapulci;
- i) vērsties tiesā, lai slēgtu vienošanās ar kreditoriem procedūru;
- j) pildīt jebkurus citus pienākumus, kas minēti šajā nodaļā, ko paredz vienošanās ar kreditoriem vai ko noteicis norīkotais tiesnesis (Likuma Nr. 85/2014 19. pants).

5 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var izmantot ieskaitu?

Maksātnespējas procesa sākšana neskar kreditora tiesības prasīt savu prasījuma ieskaitu pret parādnieka prasījumu pret attiecīgo kreditoru, ja procesa sākšanas dienā ir izpildīts likumā noteiktās prasības attiecībā uz ieskaitu. Šādu ieskaitu var arī reģistrēt tiesas ieceltais administrators vai likvidators.

6 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē spēkā esošus līgumus, kuros parādnieks ir līgumslēdzēja puse?

Sākot procesu, spēkā esošie līgumi turpina būt spēkā. Jebkura līguma klauzula, kas paredz līguma pārtraukšanu, līguma parastā termiņa sniegto priekšrocību liegšanu vai priekšlaicīgu maksāšanas pienākuma izpildi, pamatojoties uz maksātnespējas procesa sākšanu, nav spēkā. Noteikums, ka spēkā esošie līgumi turpina būt spēkā un ka klauzulas par līguma pārtraukšanu vai pienākumu izvēršanu nav spēkā, nav piemērojams attiecībā uz kvalificētiem finanšu līgumiem vai divpusējiem ieskaita darījumiem atbilstoši kvalificētam finanšu līgumam vai divpusējam ieskaita nolīgumam.

Lai maksimāli palielinātu parādnieka aktīvu vērtību trīs mēnešu noilguma termiņā, sākot no procesa sākšanas dienas, tiesas ieceltais administrators vai likvidators var pārtraukt jebkuru līgumu, jebkuru nomu, kuras termiņš nav beidzies, un jebkuru citu ilgtermiņa līgumu, ja vien visas iesaistītās puses nav izpildījušas šādus līgumus pilnībā vai ievērojamā apjomā. Šādas līguma pārtraukšanas gadījumā otra puse var celt prasību pret parādnieku par kompensāciju.

Ja pirmo trīs mēnešu laikā pēc procesa sākšanas līgumslēdzējs iesniedz paziņojumu, prasot, lai tiesas ieceltais administrators vai likvidators pārtrauc līgumu, administratoram vai likvidatoram ir jāsniedz atbilde 30 dienu laikā no saņemšanas; pretējā gadījumā līgumu uzskata par pārtrauktu, un administrators vai likvidators vairs nevar pieprasīt izpildi.

Likums arī reglamentē dažu īpašu līgumu, piemēram, sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas, nomas līgumu vai vispārēju ieskaita nolīgumu, statusu.

7 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē procedūras, ko sākuši individuāli kreditori (izņemot tiesvedībā esošas lietas)?

Individuālas prasības, ko parakstītājkreditori cēlušī pret parādniekiem, un nolīguma termiņš attiecībā uz tiesībām iesniegt pieteikumu par viņu prasību pret parādnieku izpildi, tiek automātiski apturēti no dienas, kad tiek paziņots lēmums apstiprināt vienošanos ar kreditoriem.

Netiek apturētas procentu likmes, soda maksājumi un jebkādi citi izdevumi, kas rodas parakstītājkreditoriem, izņemot, ja tie ir devuši rakstisku piekrišanu par pretējo, šādu piekrišanu norādot arī vienošanās ar kreditoriem projektā.

Rīkojumā, ar ko apstiprina vienošanos ar kreditoriem, norīkotais tiesnesis aptur visas piespiedu izpildes procedūras.

Pēc vienošanās administratora pieprasījuma, ja parādnieks ir sniedzis garantijas kreditoriem, norīkotais tiesnesis var noteikt kreditoriem, kas nav vienošanās parakstītāji, viņu prasījuma izpildes termiņa atlikšanas periodu, kurš nepārsniedz 18 mēnešus. Šādā periodā procentu likmes, soda maksājumi un jebkādi citi izdevumi, kas saistīti ar prasījumu, netiek piemēroti. Noteikums par prasījuma izpildes termiņa atlikšanu neattiecas uz kvalificētiem finanšu līgumiem un divpusējiem ieskaita darījumiem saskaņā ar kvalificētu finanšu līgumu vai divpusēju ieskaita nolīgumu.

Vienošanās ar kreditoriem ir spēkā attiecībā pret publiskā budžeta kreditoriem (*creditori bugetari*), ja ir izpildīti valsts un Eiropas tiesību aktu noteikumi par valsts atbalstu.

Kamēr ir spēkā apstiprināta vienošanās ar kreditoriem, nevar sākt maksātnespējas procesu pret parādnieku.

Ikviena kreditors, kas procesa laikā saņem izpildu dokumentu pret parādnieku, var pieteikties, lai kļūtu par vienošanās dalībnieku, vai var piedzīt savu prasījumu jebkādos citos veidos, kādus paredz likums.

Visas tiesā un ārpus tiesas kārtībā iesniegtās prasības un jebkuri pasākumi prasījumu piespiedu izpildei pret parādnieka aktīviem tiek automātiski apturēti no maksātnespējas procesa sākšanas brīža. Ar tiem saistītās tiesības var īstenot tikai maksātnespējas procesa ietvaros, iesniedzot pieteikumu par prasījumu atzīšanu. Līdz ar procedūras sākšanu tiek apturēti visi nolīguma termiņi prasību celšanai.

8 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē tādu procedūru turpināšanu, kas ir tiesvedībā maksātnespējas procedūras sākšanas brīdī?

Visas tiesā un ārpus tiesas kārtībā iesniegtās prasības un jebkuri pasākumi prasījumu piespiedu izpildei pret parādnieka aktīviem tiek automātiski apturēti no maksātnespējas procesa sākšanas brīža.

Apturēšanu neattiecinā uz:

- apelācijas prasībām, ko iesniedz parādnieks pret kreditora vai kreditoru celtām prasībām pirms procesa sākšanas, un tiesā izskatāmām civillietām, ko apvieno ar kriminālprocesu (*acțiunile civile din procesele penale*), kas uzsākts pret parādnieku;
- tiesā celtām prasībām pret solidārajiem parādniekiem un/vai garantijas devējiem, kuri ir trešās personas;
- ārpus tiesas procesiem, kas uzsākti sporta komisijās tādu sporta federāciju ietvaros, kuras darbojas saskaņā ar Likumu Nr. 69/2000 par fizisko izglītošānu un sportu (*Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000*), kas vēlāk grozīts un papildināts, saistībā ar spēlētāju vienpusēju atkāpšanos no individuāliem darba līgumiem vai civiltiesiskiem līgumiem un sporta sodiem, kuri piemērojami šādās situācijās, un jebkādiem citiem strīdiem, kas attiecas uz spēlētāju tiesībām piedalīties sacensībās.

Jāpiemin, ka šāda prasību apturēšana attiecas tikai uz tiesā izskatāmām lietām, kas saistītas ar prasījumiem pret parādnieka aktīviem, nevis uz lietām par tiesībām un pienākumiem, kas nav mantojami, kuras turpina izskatīt tiesa, kurā attiecīgās prasības celtas.

9 Kādas galvenās iezīmes raksturo kreditoru dalību maksātnespējas procedūrā?

Rīko visu maksātnespējīgā parādnieka kreditoru sapulci.

Kreditoru sapulci (*adunarea creditorilor*) sasauks un vadīs tiesas ieceltais administrators vai likvidators. Administrators vai likvidators sasauks zināmos kreditorus, kad vien tas nepieciešams, likumā skaidri noteiktos gadījumos.

Kreditorus sasauk, vismaz piecas dienas pirms sapulces publicējot Maksātnespējas procesa biļetenā paziņojumu, kurā jābūt iekļautai sapulces darba kārtībai. Kreditoru sapulcē var pārstāvēt pārstāvji, kuriem ir īpašs un autentisks pilnvarojums vai — publiskā budžeta kreditoru un citu juridisku personu gadījumā — deleģēšanas akts, ko parakstījis struktūrvienības vadītājs. Kreditori var arī balsot, izmantojot saraksti, izņemot, ja to skaidri aizliedz likums. Izņemot gadījumus, kad likums nosaka, ka ir vajadzīgs konkrēts balsu vairākums, kreditoru sapulces darbības ir spēkā, ja sapulcē piedalās prasītāji, kas pārstāv vismaz 30 % no prasījumu kopējās vērtības un kam ir tiesības balsot par parādnieka aktīviem, un sapulces lēmumi tiek pieņemti, ja "par" ir skaidri balsojis klātesošo balsstiesīgo prasītāju vairākums, vērtējot pēc prasījuma vērtības. Balsi, kas saistīta ar nosacījumiem, uzskata par balsi "pret". Par klātesošiem uzskata arī kreditorus, kuri nodod derīgas balsis, izmantojot saraksti.

Kad ir sasaukta pirmā sapulce, norīkotais tiesnesis un pēc tam kreditori var iecelt komiteju, kuras sastāvā atkarībā no kreditoru skaita ir trīs vai pieci kreditori, kam ir tiesības balsot un kam ir priekšrocība prasījumi, budžeta prasījumi un nenodrošināti prasījumi, vērtējot pēc to vērtības. Kreditoru komitejai (*comitetul creditorilor*) ir šādas pilnvaras:

- izvērtēt parādnieka situāciju un sniegt kreditoru sapulcei ieteikumus par parādnieka darbītdarbības turpināšanu un ierosinātiem reorganizācijas plāniem;
- apspriest iecelšanas nosacījumus ar administratoru vai likvidatoru, kuru kreditori vēlas redzēt kā tiesas ieceltus;
- pieņemt zināšanai tiesas ieceltā administratora vai likvidatora sagatavotos ziņojumus, tos izskatīt un attiecīgā gadījumā iesniegt iebildumus pret tiem;
- sagatavot kreditoru sapulcei iesniedzamos ziņojumus par pasākumiem, ko veicis tiesas ieceltais administrators vai likvidators, un to sekām un ierosināt citus pasākumus, norādot iemeslus;
- pieprasīt, lai tiek liegtas parādnieka tiesības pārvaldīt viņa darījumus;
- celt prasības tiesā, lai anulētu konkrētas krāpnieciskas parādnieka darbības vai darījumus, kas veikti, kaitējot kreditoru tiesībām, ja šādas prasības nav cēlis tiesas ieceltais administrators vai likvidators.

10 Kādā veidā maksātnespējas administrators drīkst izmantot vai atsavināt parādnieka mantā ietilpstošus aktīvus?

Atkarībā no parādnieka konkrētās situācijas un no tā, vai parādniekam ir liegtas tiesības pārvaldīt viņa darījumus, maksātnespējas procesa administratoram ir turpmāk izklāstītie pienākumi.

Tiesas iecelts administrators uzrauga parādnieka aktīvu pārvaldības darbības. Viņš veic parādnieka darbītdarbību pilnībā vai daļēji; pēdējā gadījumā ievērojot norīkotā tiesneša skaidri norādītās specifikācijas saistībā ar administratora pienākumiem un nosacījumiem maksājumu veikšanai no parādnieka aktīvu konta.

Viņš veic prasījumu piedziņu, noslēdz izlīgumus, sagatavo inventarizācijas sarakstu un pārdod parādniekam piederošos aktīvus.

Parādnieks var izmantot aktīvus tikai tad, ja viņš ir saglabājis tiesības pārvaldīt savus darījumus, un savas pašreizējās darbītdarbības ietvaros; to pārrauga un kontrolē tiesas ieceltais administrators.

Pēc likvidācijas procesa sākšanas tiesas iecelts likvidators pārvalda parādnieka darījumdarbību, pārtrauc līgumus, piedzen prasījumus, pārdod aktīvus, noslēdz izlīgumus, saņem maksājumus parādnieka kontā utt. Likvidācijas procesā ar parādnieka aktīviem var rīkoties tikai tiesas ieceltais likvidators.

11 Kādi prasījumi jāizvirza pret maksātnespējīgā parādnieka mantu un kādas darbības tiek veiktas ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Visiem kreditoriem, kuru prasījumi datēti pirms procesa sākšanas, izņemot darbiniekus, kuru prasījumus reģistrējis tiesas ieceltais administrators, pamatojoties uz grāmatvedības pārskatus, procesa sākšanas rīkojumā noteiktajā termiņā ir jāiesniedz pieteikums savu prasījumu atzīšanai un tam jāpievieno vajadzīgie pamatojošie dokumenti. Visus prasījumus, kas iesniegti atzīšanai un reģistrēšanai tiesas kancelejā, uzskata par derīgiem un pareiziem, ja tos nav apstrīdējis parādnieks, tiesas ieceltais administrators vai kreditori. Prasījumus, kas iekļauti prasījumu sarakstā, samaksā maksātnespējas procesa ietvaros likumā noteiktajā sadalījuma kārtībā.

Prasījumus, kas tiek celti pēc procesa sākšanas, novērošanas periodā vai tiesas uzraudzībā notiekošas reorganizācijas gaitā, samaksā saskaņā ar tos pamatojošiem dokumentiem, un tie nav jāiekļauj maksātnespējīgā parādnieka mantā. Šis noteikums attiecas arī uz prasījumiem, kas tiek celti pēc likvidācijas procesa sākšanas.

12 Kādi noteikumi reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu?

Izņemot darbiniekus, kuru prasījumus reģistrē tiesas ieceltais administrators, pamatojoties uz grāmatvedības pārskatus, visiem kreditoriem, kuru prasījumi datēti pirms procesa sākšanas, procesa sākšanas rīkojumā noteiktajā termiņā ir jāiesniedz pieteikums savu prasījumu atzīšanai. Pieteikumā jābūt norādītam kreditora vārdam un uzvārdam vai nosaukumam, dzīvesvietas adresei vai juridiskajai adresei, parāda summai, prasījuma pamatiem un ziņām par jebkādiem iespējamam priekšrocību kategorijas pamatiem. Prasījumu pamatojošie dokumenti un jebkuri priekšrocību kategorijas pamati jāpievieno pieteikumam ne vēlāk kā termiņā, kas noteikts pieteikuma iesniegšanai.

Pieteikums par prasījuma atzīšanu jāiesniedz pat tad, ja prasījums nav pierādīts ar izpildu dokumentu. Prasījumus, kam procesa sākšanas dienā vēl nav iestājies izpildes termiņš vai kam piemēro nosacījumus, atzīst iekļaušanai maksātnespējīgā parādnieka mantā.

Ja iesniedz pieteikumu par tāda prasījuma atzīšanu, kuru cēlusi cietusī puse tiesā izskatāmā civillietā, kas apvienota ar kriminālprocesu, prasījuma reģistrēšanu atliek līdz lietas galīgai iztiesāšanai par labu cietušajai pusei.

Prasījumus, kas atbilst nosacījumiem, lai tiem piemērotu priekšrocību režīmu, iekļauj galīgajā sarakstā līdz garantijas tirgus vērtības apmēram, ko nosaka novērtējumā, kuru uzdevis veikt tiesas ieceltais administrators vai likvidators un kuru veic novērtētājs (*evaluator*).

Visiem prasījumiem piemēro pārbaudes procedūru, izņemot prasījumus, kas apliecināti izpildāmos spriedumos un izpildāmos šķīrējtiesas rīkojumos; minēto procedūru neattiecinā arī uz publiskā budžeta prasījumiem, kas izriet no izpildraksta, kurš nav ticis apstrīdēts konkrētos tiesību aktos noteiktajos termiņos.

Tiesas ieceltais administrators vai likvidators sagatavo prasījumu pagaidu sarakstu, ko, vērstoties pie norīkotā tiesneša, var apstrīdēt jebkura ieinteresētā persona, parādnieks vai kreditors. Izņemot, ja par procesa sākšanu paziņots, pārkāpjot noteikumus par uzaicināšanu uz tiesu un procesuālo aktu paziņošanu, prasītājs, kura prasījuma pamats radies pirms procesa sākšanas un kurš nav iesniedzis prasījuma atzīšanas pieteikumu noteiktajā termiņā (termiņš ir norādīts paziņojumā un nepārsniedz 45 dienas no procesa sākšanas), zaudē tiesības tikt iekļautam kreditoru sarakstā un nekļūst par kreditoru, kas ir tiesīgs piedalīties procesā attiecībā uz konkrēto prasījumu. Šāds kreditors nav tiesīgs panākt prasījuma aizpildi pret parādnieku vai pret jebkuriem parādnieka, kurš ir juridiska persona ar neierobežotu atbildību, dalībniekiem vai partneriem pēc tam, kad process ir slēgts, izņemot, ja parādnieks ir notiesāts par ļaunprātīgu bankrotu (*bancrută simplă*) vai krāpniecisku bankrotu (*bancrută frauduloasă*) vai tiek saukts pie atbildības par krāpnieciskiem maksājumiem vai pārskaitījumiem. Par šādu tiesību zaudēšanu pārliecinās tiesas ieceltais administrators vai likvidators, kurš kreditoru neiekļauj kreditoru sarakstā.

13 Kādi noteikumi regulē iegūto sadali? Kā nosaka prasījumu un kreditoru tiesību hierarhiju?

Līdzekļus, ko iegūst, pārdodot no parādnieka mantas izrietošos aktīvus un tiesības, kuras ir nodrošinātas par labu kreditoram uz priekšrocību pamata, sadala šādā kārtībā:

- 1) nodevas, zīmognodevas un jebkuri citi izdevumi, kas izriet no attiecīgo aktīvu pārdošanas, tostarp izdevumi, kas vajadzīgi šādu aktīvu saglabāšanai un pārvaldībai, izdevumi, kas rodas kreditoram piespiedu izpildes procedūrā, sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju prasījumi, kas celti pēc procedūras sākšanas, un atlīdzība, kas pienākas personām, kuras nodarbinātas visu kreditoru kopējās interesēs sadalīšanas dienā, — tos sedz proporcionāli visu parādnieka aktīvu vērtībai;
- 2) priekšrocību režīmu izmantojošo kreditoru prasījumi, kas celti maksātnespējas procesa laikā; šādi prasījumi attiecīgā gadījumā ietver kapitālu, procentus un citus papildu līdzekļus;
- 3) priekšrocību režīmu izmantojošo kreditoru prasījumi, tostarp viss kapitāla, procentu un soda maksājumu jebkāda veida pieaugums.

Ja ar summām, ko iegūst no šo aktīvu pārdošanas, nepietiek attiecīgo prasījumu izpildei pilnā apmērā, kreditori atkarībā no konkrētā gadījuma ceļ nenodrošinātu vai publiskā budžeta prasījumu par starptību, ko iekļauj attiecīgajā kategorijā kopā ar pārējiem prasījumiem. Ja pēc minēto summu samaksas rodas pārpalikums, tiesas ieceltais likvidators to nogulda parādnieka mantas kontā. Likvidācijas procedūrā prasījumus izpilda šādā kārtībā:

- 1) nodevas, zīmognodevas un jebkuri citi izdevumi, kas rodas procesā atbilstoši vienai un tai pašai konkrētā likuma sadaļai, tostarp izdevumi, kas vajadzīgi šādu aktīvu saglabāšanai un pārvaldībai, darījumdarbības turpināšanai un atlīdzības izmaksai personām, kuras nodarbinātas procesa vajadzībām;
- 2) prasījumi, kas izriet no procesa laikā piešķirta finansējuma;
- 3) prasījumi, kas izriet no darba attiecībām;
- 4) prasījumi, kas izriet no parādnieka darījumdarbības turpināšanas pēc procesa sākšanas, prasījumi, kuri pienākas citiem līgumslēdzējiem un trešām personām, kas godprātīgi iegādājušās preces vai pakalpojumus, vai pakārtotiem iegādātājiem, kuri atgriez parādnieka mantā savus aktīvus vai to vērtību;
- 5) publiskā budžeta prasījumi;
- 6) prasījumi par summām, ko parādnieks ir parādā trešām personām, pamatojoties uz uzturēšanas saistībām, pabalstiem nepilngadīgiem bērniem vai regulāriem iztikas līdzekļu maksājumiem;
- 7) prasījumi par summām, ko nosaka norīkotais tiesnesis, lai atbalstītu parādnieku un viņa ģimeni, ja parādnieks ir fiziska persona;
- 8) prasījumi, kas izriet no bankas aizdevumiem, ieskaitot saistītos izdevumus un procentus, prasījumi, kas izriet no preču piegādes, pakalpojumu sniegšanas vai citu darbu veikšanas, prasījumi saistībā ar īres maksu un prasījumi saistībā ar nomu, tostarp obligācijām;
- 9) citi nenodrošināti prasījumi;
- 10) pakārtoti prasījumi šādā prioritārā kārtībā:
  - a) prasījumi, kas izriet no tādu trešo personu aktīviem, kuras ļaunprātīgi iegādājušās preces no parādnieka, prasījumi, ko pēc anulēšanas prasību atzīšanas cēlušī pakārtoti iegādātāji, kuri ļaunprātīgi iegādājušies preces vai pakalpojumus, un aizdevumi, ko parādniekam-juridiskai personai piešķirīs dalībnieks vai akcionārs, kam pieder vismaz 10 % akciju kapitāla vai balsstiesību pilnsapulcē, vai attiecīgā gadījumā ekonomisko interešu grupējuma (*grupu de interes economic*) loceklis;
  - b) prasījumi, kas izriet no bezatlīdzības darbībām.

14 Kādi ir maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumi un sekas (jo īpaši, to izbeidzot ar mierlīgumu)?

Ja **procedūra vienošanās noslēgšanai ar kreditoriem** tiek veiksmīgi pabeigta līgumā noteiktajā termiņā vai līdz līgumā noteiktajam termiņam, norīkotais tiesnesis pieņem lēmumu, kurā reģistrē sasniegtos vienošanās mērķus. Izmaiņas prasījumos, ko paredz vienošanās ar kreditoriem, tad kļūst galīgas (Likuma Nr. 85/2014 36. pants).

Process reorganizēšanai ar darījumdarbības turpināšanu vai plānotai likvidācijai (*lichidare pe bază de plan*) tiks slēgts ar spriedumu, ko pieņems, pamatojoties uz tiesas ieceltā administratora sagatavotu ziņojumu, kurā secināts, ka visas apstiprinātajā plānā uzņemtas maksājumu saistības ir izpildītas un ka visi aktuālie prasījumi ir samaksāti. Ja process, kas sāks reorganizācijas nolūkā, vēlāk tiek pārveidots par likvidācijas procesu, tas tiek slēgts saskaņā ar noteikumiem par likvidācijas procesu. No dienas, kad tiek apstiprināts plāns par reorganizāciju tiesas uzraudzībā un par reorganizācijas ilgumu, parādnieks ir atbrīvots no pienākuma segt starpību starp saistību vērtību, kāda tā bijusi pirms plāna apstiprināšanas, un plānā norādīto vērtību.

Likvidācijas process tiek slēgts, kad norīkotais tiesnesis ir apstiprinājis galīgo ziņojumu, visi līdzekļi un aktīvi no parādnieka mantas ir sadalīti un nepieprasītie līdzekļi ir noguldīti bankā. Pēc procesa slēgšanas tiek izdots rīkojums svītrot parādnieku no reģistriem, kuros tas bijis iekļauts.

Līdz ar procesa slēgšanu norīkotais tiesnesis, tiesas ieceltais administrators vai likvidators un visas personas, kuras viņiem palīdzējušas, tiek atbrīvotas no visiem pienākumiem vai saistībām saistībā ar procedūru, parādnieku un parādnieka mantu, kreditoriem, priekšrocību tiesību turētājiem, akcionāriem vai biedriem.

Līdz ar likvidācijas procesa slēgšanu parādnieks, kurš ir fiziska persona (iesaistījies saimnieciskā darbībā), tiek atbrīvots no saistībām, kādas viņam bijušas pirms likvidācijas, ja vien viņš nav notiesāts par krāpniecisku bankrotu vai krāpniecisku maksājumu vai pārskaitījumu veikšanu; šādās situācijās viņš tiek atbrīvots no saistībām tikai tiktāl, ciktāl tās ir izpildītas procedūras ietvaros.

15 Kādas ir kreditoru tiesības pēc maksātnespējas procedūras izbeigšanas?

Pēc jebkura maksātnespējas procesa slēgšanas kreditori nevar vērsties pret parādnieku, lai piedzītu prasījumus, kas celti pirms maksātnespējas procesa sākšanas.

Tomēr kreditori joprojām var vērsties pret solidārajiem parādniekiem un parādnieka garantijas devējiem, lai piedzītu pilnu prasījumu vērtību.

16 Kurš sedz maksātnespējas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus?

Visus izdevumus, kas izriet no likumīgi notiekoša procesa, tostarp izdevumus, kas saistīti ar paziņojuma sniegšanu, uzaicinājumiem un procesuālo dokumentu paziņošanu, ko veic tiesas ieceltais administrators vai likvidators, sedz no parādnieka mantas (Likuma Nr. 85/2014 39. pants). Ja parādnieka finanšu resursi ir nepietiekami, izmanto likvidācijas fondu (*fondul de lichidare*).

17 Kādi noteikumi reglamentē kreditoru kopumam kaitējošu juridisku aktu spēkā neesību, atzīšanu par spēkā neesošiem vai neizpildāmiem?

Tiesas ieceltais administrators vai likvidators var iesniegt **prasību anulēt krāpnieciskas darbības un darījumus**, ko divos gados pirms procesa sākšanas veicis parādnieks, kaitējot kreditoru tiesībām.

Lai atgūtu pārskaitītos aktīvus vai citu sniegto labumu vērtību, var tikt anulētas šādas parādnieka darbības vai darījumi:

- pārskaitījumi bez atlīdzības, kas veikti divos gados pirms procesa sākšanas; tas neattiecas uz sponsorēšanu humāniem mērķiem;
- darījumi, kuros parādnieka devums acīmredzami pārsniedz saņemto un kuri veikti sešos mēnešos pirms procesa sākšanas;
- darbības, kas veiktas divos gados pirms procesa sākšanas, ja visām iesaistītajām pusēm ir bijis nolūks izvairīties no aktīvu piedziņas, ko veic kreditori, vai jebkādā citā veidā kaitēt kreditoru tiesībām;
- Īpašumtiesību nodošana kreditoram iepriekšēja parāda dzēšanai, veikta sešos mēnešos pirms procesa sākšanas, ja summa, ko kreditors varēja saņemt parādnieka likvidācijas gadījumā, ir mazāka par īpašumtiesību nodošanas akta vērtību;
- priekšrocību tiesību nodibināšana attiecībā uz nenodrošinātu prasījumu sešos mēnešos pirms procesa sākšanas;
- parāda maksājumi avansā, kas veikti sešos mēnešos pirms procesa sākšanas, ja parāda atmaksas termiņš būtu bijis pēc procesa sākšanas;
- pienākumu nodošana vai uzņemšanās, ko divos gados pirms procesa sākšanas parādnieks veicis ar nolūku slēpt vai aizkavēt maksātnespējas iestāšanos vai krāpt kreditoru.

Var arī anulēt šādas darbības vai darījumus un atgūt labumus, ja divos gados pirms procesa sākšanas šādas darbības vai darījumi noslēgti ar personām, kurām bijušas tiesiskas attiecības ar parādnieku,:

- darbības vai darījumi, kas noslēgti ar komandītu (*asociat comanditat*) vai biedru, kuram pieder vismaz 20 % no personālsabiedrības kapitāla vai balsstiesību biedru pilnsapulcē, ja parādnieks ir attiecīgā komandītsabiedrība (*societate în comandită*) vai lauksaimniecības sabiedrība (*societate agricolă*), uzņēmums personālsabiedrības (*societate în nume colectiv*) formā vai sabiedrība ar ierobežotu atbildību (*societate cu răspundere limitată*);
- darbības vai darījumi, kas noslēgti ar dalībnieku vai direktoru, ja parādnieks ir ekonomisko interešu grupējums;
- darbības vai darījumi, kas noslēgti ar akcionāru, kuram pieder vismaz 20 % parādnieka akciju vai balsstiesību akcionāru pilnsapulcē, ja parādnieks ir akciju sabiedrība (*societate pe acțiuni*);
- darbības vai darījumi, kas noslēgti ar parādnieka uzraudzības struktūras direktoru, vadītāju vai locekli, ja parādnieks ir kooperatīvs, akciju sabiedrība vai lauksaimniecības sabiedrība;
- darbības vai darījumi, kas noslēgti ar jebkuru fizisku vai juridisku personu, kura kontrolē parādnieku vai tā darījumdarbību;
- darbības vai darījumi, kas noslēgti ar līdzīpašnieku vai ar personu, kurai ir dalītas īpašumtiesības uz kopēju aktīvu;
- darbības vai darījumi, kas noslēgti ar a)–f) punktā minēto fizisko personu laulātajiem, asinsradniekiem vai radniekiem svainībā līdz ceturtajai radniecības pakāpei ieskaitot.

Prasību anulēt krāpnieciskas darbības, ko veicis parādnieks, kaitējot kreditoriem, var iesniegt tiesas ieceltais administrators vai likvidators viena gada laikā no brīža, kad beidzies noteiktais termiņš tiesas ieceltā administratora vai likvidatora pirmā ziņojuma sagatavošanai, bet ne vēlāk kā 16 mēnešus pēc procesa sākšanas. Ja prasību pieņem, tiek atjaunots tajā iesaistīto pušu iepriekšējais statuss, un atkārtoti reģistrē pienākumus, kas pastāvēja nodošanas datumā.

Kreditoru komiteja vai kreditors, kam pieder vairāk nekā 50 % no maksātnespējīgā parādnieka mantā iekļautās prasījumu vērtības, var iesniegt šādu prasību norīkotajam tiesnesim, ja to neizdara tiesas ieceltais administrators vai likvidators.

Prasību par anulēšanu nevar celt pret konstitūtīvu aktu (*act de constituire*) atbilstoši īpašuma tiesībām vai pret īpašumtiesību nodošanas aktu atbilstoši īpašuma tiesībām, ja parādnieks šādu aktu noslēdzis savā parastajā ikdienas darījumdarbībā. Pieteikums par konstitūtīva akta vai īpašumtiesību nodošanas akta anulēšanu tiek automātiski reģistrēts attiecīgajos publiskajos reģistros.

Attiecībā uz iepriekšminētajiem aktiem un darījumiem pastāv atspēkojams pieņēmums, ka ir bijusi krāpšana, kaitējot kreditoriem.

Pēc maksātnespējas procesa sākšanas visas darbības, darījumi un maksājumi, ko parādnieks veicis pēc tam, kad process sāks, automātiski zaudē spēku, izņemot pasākumus, kas vajadzīgi notiekošajai darījumdarbībai, pasākumus, ko apstiprinājis norīkotais tiesnesis, un pasākumus, ko apstiprinājis tiesas ieceltais administrators.

Lapa atjaunināta: 18/12/2018

Šis lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.